

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Samen werken aan bereikbaarheid

Renovatie Heinenoordtunnel

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Inhoudsopgave

1
2
3
4

Samenvatting 4

De renovatie in het kort 8

Slim bouwen en plannen 10

Regio in beweging houden doen we samen 12

Tips om hinder te beperken 14

Samenvatting

Elke dag rijden er zo'n 110.000 voertuigen door de Heinenoordtunnel in de A29. Ze gaan van en naar Rotterdam, de Zuid-Hollandse eilanden, de Randstad, West-Brabant én van en naar de havens van Rotterdam en Antwerpen. Daarmee is de tunnel een essentiële schakel in het wegennet. Maar de Heinenoordtunnel is ook verouderd. Hij stamt uit 1969 en is dringend toe aan een grote opknapbeurt.

De Heinenoordtunnel is belangrijk voor de inwoners en bedrijven in de Hoeksche Waard én ver daarbuiten. Regionaal, nationaal en internationaal (vracht)verkeer maakt volop gebruik van de tunnel en de A29. Belangrijk dus dat de tunnel veilig en beschikbaar is. Daarom renoveren we de tunnel in 2023 en 2024. Om de regio bereikbaar te houden tijdens de renovatie van de Heinenoordtunnel, heeft Rijkswaterstaat samen met partners in de regio een bereikbaarheidsplan uitgewerkt. Hierin staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat het verkeer zo min mogelijk hinder ondervindt van de werkzaamheden.

Samen hinder zo beperkt mogelijk houden

Hinder is onvermijdelijk. Om de werkzaamheden uit te voeren moeten we op bepaalde momenten de tunnel (deels) afsluiten. In deze uitgave gaan we in op de werkzaamheden die we moeten uitvoeren en wat daarbij de te verwachten hinder is. Wat we doen om hinder zo beperkt mogelijk te houden en wat u zelf kunt doen. We kijken ook naar waar kansen liggen om de bereikbaarheid voor de lange termijn (dus ook ná de renovatie) te verbeteren. Bijvoorbeeld een provinciale weg in de buurt aanpakken zodat deze nu kan dienen als omleidingsroute en in de toekomst zorgt voor een betere doorstroming. Dit soort kansen pakt Rijkswaterstaat zoveel mogelijk samen met provincie, gemeenten en bedrijven op.

Belangrijkste bereikbaarheidsmaatregelen

De wijze van uitvoeren van de renovatie is erop gericht om zo min mogelijk hinder te veroorzaken. En samen met de andere wegbeheerders zorgt Rijkswaterstaat ervoor dat de doorstroming op de omleidingsroutes zo goed mogelijk is. Door alternatieven voor de auto aan te bieden stimuleren we automobilisten ook om anders te reizen.

Verderop in deze uitgave gaan we in op alle maatregelen. Hieronder een aantal belangrijke maatregelen:

- bouw middentunnelkanaal¹
- gefaseerd werken
- werken in periodes met minder verkeer
- 'slim' werken
- meer en betere openbaarvervoerverbindingen
- aanpassingen bestaande infrastructuur
- stimuleren gebruik (brom)fiets en e-bike
- communicatie met o.a. bedrijven en weggebruikers

Effect

De impact van de renovatie is groot. Dat realiseren we ons. Vandaar een bereikbaarheidsplan. Zonder maatregelen zal de hinder fors zijn. Inzet van maatregelen vermindert de hinder en zorgt ervoor dat de regio bereikbaar blijft.

¹ Zie pagina 7

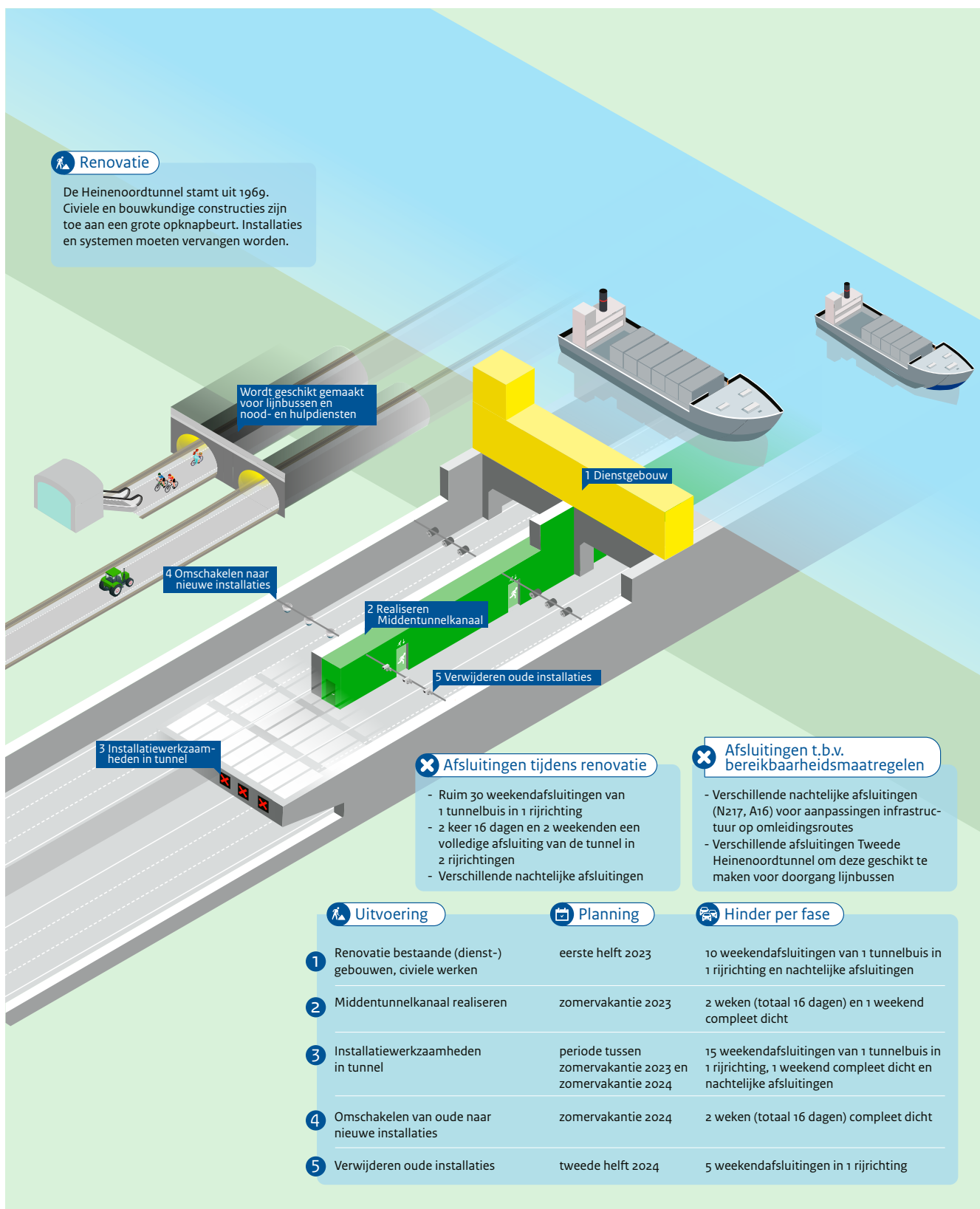
‘Om de regio bereikbaar te houden, is de inzet en medewerking van andere overheden, bedrijven én ook van weggebruikers essentieel. Door corona hebben we gezien dat best een groot aantal mensen thuis kan werken en dat we digitaal kunnen vergaderen. Als we dat ook tijdens deze renovatie zo veel mogelijk doen, scheelt dat verkeer op de weg. Vertragingen en files voorkomen kan niet, maar met minder verkeer, ook op de omleidingen, kan het noodzakelijke verkeer zonder al te veel extra vertragingen en extra lange files door. We moeten het samen doen. Samen bereik je immers meer.’

Claudia Wolff, projectmanager Rijkswaterstaat

Hinder helemaal voorkomen zal niet lukken. Maar als iedereen zijn steentje bijdraagt is het effect van de maatregelen het grootst. Dat wil zeggen dat we aan bedrijven vragen mee te denken en anders reizen en werken mogelijk te maken. En we vragen aan weggebruikers hun reisgedrag aan te passen en van de geboden alternatieven gebruik te maken.

Het werk aan de Heinenoordtunnel in één oogopslag: de werkzaamheden, hinder² en planning³ en de maatregelen⁴ om de bereikbaarheid te verbeteren

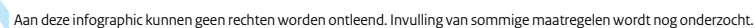

² Dit is de hinder zoals we deze nu inschatten. De aannemer werkt nog aan de uitvoeringswijze. Het aantal afsluitingen en de periode van afsluitingen kan nog wijzigen.

³ De hinder en de planning zijn nog onder voorbehoud.

⁴ Voor sommige maatregelen geldt dat deze nog in onderzoek zijn.

Klik [hier](#) voor de digitoegankelijke versie van de kaart

1. De renovatie in het kort

De Heinenoordtunnel stamt uit 1969 en is dringend toe aan een grote opknapbeurt! Deze staat gepland in 2023 en 2024. In weekenden, nachten en zomervakanties. Hinder is onvermijdelijk, maar als het werk eenmaal klaar is, dan is er tientallen jaren geen groot onderhoud aan de constructie van de tunnel nodig. En de technische installaties en systemen gaan ook weer jaren mee. Uiteraard blijft het reguliere onderhoud wel altijd doorgaan.

Wat gaan we doen?

Om ervoor te zorgen dat het verkeer ook in de toekomst door de Heinenoordtunnel kan blijven rijden, moet de tunnel gerenoveerd worden. We gaan onder andere het volgende doen:

- onderdelen van de (betonnen) constructie van de tunnel repareren of vervangen
- alle tunneltechnische installaties vervangen
- het bedienings-, besturings- en bewakingssysteem van de tunnel upgraden en standaardiseren
- lichtroosters aanpassen
- het asfalt vernieuwen
- tunnel verduurzamen

Tegelijkertijd met de renovatie maken we de tunnel ook duurzamer. Onder meer door het gebruik van ledverlichting en zonnepanelen.

Nieuwe uniforme installaties en systemen

In tunnels in Nederland zitten verschillende installaties en verschillende systemen om de tunnel te kunnen bedienen, besturen en bewaken. Rijkswaterstaat wil deze installaties en systemen meer uniform maken. Hierdoor wordt de kans op storingen kleiner en wordt het beheer efficiënter, veiliger en duurzamer. Bij de renovatie van de Heinenoordtunnel wordt voor het eerst een generiek en herbruikbaar systeem voor de bediening, besturing en bewaking van tunnels

ontwikkeld en toegepast. We maken hierbij gebruik van de nieuwste slimme en duurzame technieken. Na een succesvolle implementatie kan besloten worden om dit systeem toepasbaar te maken voor andere tunnels in Zuid-Holland die gerenoveerd worden.

Grootschalige onderhoudsopgave

Rijkswaterstaat heeft de komende jaren een forse onderhoudsopgave. Door heel het land pakken we meer dan 100 bruggen, wegen, tunnels en sluizen aan. Veel van deze objecten stammen nog uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw en zijn vanwege hun leeftijd toe aan groot onderhoud of aan vervanging. Door ze nu aan te pakken, zorgen we ervoor dat straks de verkeersdoorstroming vlot én veilig blijft. De Heinenoordtunnel is de eerste tunnel in Zuid-Holland die gerenoveerd wordt. Na deze renovatie volgt ook de renovatie van andere tunnels in Zuid-Holland. Naast tunnels renoveren we in Zuid-Holland ook bruggen en wegen. De renovaties duren zeker tot 2030.

Afsluitingen

Om de renovatiewerkzaamheden uit te voeren, moeten we de tunnel afsluiten. Voorlopig zijn de volgende afsluitingen voorzien:

- in 2023 en 2024: ruim 30 weekendafsluitingen (voornamelijk in één rijrichting)
- 2 tot 3 weken een volledige afsluiting van de tunnel (in beide richtingen) in de zomervakantie van 2023, een weekend een volledige afsluiting in 2023, én 2 tot 3 weken een volledige afsluiting van de tunnel in de zomervakantie van 2024
- verschillende nachtelijke afsluitingen

Indien blijkt dat bepaalde onderdelen in/van de tunnel slechter zijn dan werd aangenomen, of er werkzaamheden bij komen, kunnen er meer afsluitingen nodig zijn. Ook door de aannemer voorgestelde uitvoeringswijze kan zorgen voor andere, meer of minder afsluitingen. Tweede helft van 2021 wordt meer er duidelijk over het aantal afsluitingen dat nodig is om de werkzaamheden uit te voeren.

Hinder

Hinder tijdens de renovatie van de Heinenoordtunnel is onvermijdelijk. De omvang van de hinder hangt sterk samen met 3 factoren: de wijze van uitvoering, het effect van de bereikbaarheidsmaatregelen én de bereidheid van weggebruikers mee te helpen aan het beperken van de hinder door hun reisgedrag aan te passen.

Minder hinder door optimale uitvoering en bereikbaarheidsmaatregelen

Door werkzaamheden in verschillende fasen uit te voeren, én door zoveel mogelijk in weekenden en zomervakanties te werken, beperken we de hinder. In de weekenden en zomermaanden is er immers minder verkeer op de weg, ook op de omleidingsroutes. Daarnaast installeren we de nieuwe systemen terwijl de oude systemen blijven werken en schakelen we in 1 keer over van de oude op de nieuwe systemen. Met deze wijze van ombouwen voorkomen we dat we de tunnel langdurig moeten afsluiten.

Bereid u goed voor!

Vooraf de volledige afsluitingen in de zomervakanties zorgen voor hinder. Kies dus op tijd voor een alternatief of stel uw reis uit als dat kan. Alternatieven zijn (vaker) thuiswerken, carpoolen/samen reizen, fietsen of met het openbaar vervoer reizen, maar misschien is het ook mogelijk om tijdens de afsluiting in de zomer uw vakantie te plannen. Wilt of moet u toch met de auto blijven reizen, dan moet u op de omrijdroutes rekening houden met extra reistijd.

‘Welke alternatieven voor iemand geschikt zijn of van welke maatregelen iemand gebruik kan maken, is uiteraard afhankelijk van iemands (werk)situatie. Maar als iedereen af en toe de auto laat staan dan helpt dat al enorm.’

Daisy Hofmans, omgevingsmanager Rijkswaterstaat

Dit is een artist impression.
Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deze impressie

2. Slim bouwen en plannen

De werkzaamheden moeten zo min mogelijk hinder opleveren, maar het werk moet ook technisch uit te voeren zijn. En het werk moet veilig gedaan worden. Veilig voor het verkeer en voor de mensen die in de tunnel en op de weg aan het werk zijn. Daarom is er lang gepuzzeld op een slim plan met een optimale balans tussen veiligheid, bereikbaarheid en uitvoering. Daarbij geldt: we werken veilig of we werken niet.

Werken in fasen en parallel ombouwen

Iedere tunnel is anders, ligt anders in het netwerk en heeft zijn eigen omgeving. Dat betekent ook dat we niet alle tunnels op dezelfde wijze kunnen renoveren. Als de hinder van een langdurige afsluiting beperkt is dan heeft dat de voorkeur. Als de Heinenoordtunnel enkele maanden volledig afgesloten zou worden, kan er veilig en goed doorgewerkt worden maar is de hinder aanzienlijk. Door eerst een middentunnelkanaal te bouwen kunnen we een langdurige afsluitingen van de Heinenoordtunnel voorkomen en daarmee de hinder beperken.

‘Groot voordeel van parallel ombouwen is dat we de Heinenoordtunnel nu niet voor een lange tijd (maanden) hoeven af te sluiten. De vereiste installaties en systemen om de tunnel goed te laten functioneren en de veiligheid te kunnen garanderen blijven werken tot het einde van de renovatie. Pas als de nieuwe installaties en systemen in de tunnel zitten en getest zijn gaan we over van oud naar nieuw. Dat scheelt dus behoorlijk in afsluitingen.’

Harry de Haan, adviseur renovatie Heinenoordtunnel

Een ander belangrijk uitgangspunt om een lange afsluiting te voorkomen is dat de oude installaties en systemen blijven werken totdat de nieuwe geïnstalleerd zijn. Als de nieuwe installaties en systemen getest zijn en goed werken kunnen we de oude verwijderen. Dit noemen we ‘parallel ombouwen’. En door de werkzaamheden in verkeersluwe perioden en in verschillende fasen uit te voeren, blijft de tunnel zo veel als mogelijk beschikbaar voor het verkeer en beperken we ook zo de hinder.

Middentunnelkanaal

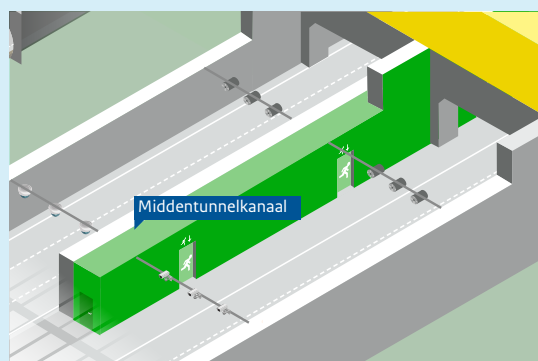
Om deze aanpak, van eerst de nieuwe installaties en systemen installeren voordat we de oude verwijderen, mogelijk te maken is het wel noodzakelijk om eerst een middentunnelkanaal te bouwen. In dit kanaal komen de kabels en leidingen en delen van de technische installaties van de tunnel. Hierin komt ook een vluchtgang. Deze vluchtgang vervangt de vluchtpaden die nu nog achter barriers in de afzonderlijke tunnelbuizen zijn.

De bouw van het middentunnelkanaal is wel zo ingrijpend dat daarvoor een volledige afsluiting van de tunnel van circa twee weken nodig is. Zodra er een middentunnelkanaal is, kunnen we daarin de nieuwe kabels en leidingen aanbrengen en een deel van de systemen opbouwen. Dit scheelt zeker maanden dat de tunnel anders in beide rijrichtingen tegelijk afgesloten zou zijn. In het middentunnelkanaal kunnen we namelijk doorwerken terwijl de tunnel beschikbaar is voor het verkeer.

Wat is een middentunnelkanaal?

Een middentunnelkanaal is de afgesloten ruimte tussen de twee tunnelbuizen waar het verkeer doorheen rijdt. Via een middentunnelkanaal kan men bij een ongeval, brand of bij pech de tunnel veilig verlaten. In het middentunnelkanaal zitten ook de kabels en leidingen naar de technische installaties en systemen in de tunnel.

In de zomer van 2024 maken we de overstap naar nieuwe installaties en systemen. Dat betekent testen en oefenen met nood- en hulpdiensten. Hiervoor wordt de tunnel in de zomervakantie van 2024 weer voor 2 weken afgesloten. In de laatste fase verwijderen we in een aantal weekenden de oude installaties en systemen in de tunnel. Als dit alles klaar is, is de renovatie een feit en kan de tunnel definitief weer open.

‘Eerst een middentunnelkanaal bouwen en pas aan het einde van de renovatie over te gaan op nieuwe installaties en systemen is het verschil tussen maanden aaneengesloten de tunnel in z’n geheel afsluiten in plaats van 2 keer 2 tot 3 weken wat het nu is. Door dit ombouwplan kan de tunnel dus extra veel dagen open blijven voor het verkeer. Daarmee beperken we de hinder aanzienlijk.’

Theo van Maris, technisch manager Rijkswaterstaat

3. Regio in beweging houden doen we samen

We beperken de hinder tijdens de afsluitingen zoveel mogelijk. Door de wijze van uitvoeren en door straks verschillende bereikbaarheidsmaatregelen te treffen. Denk aan omleidingen, aanpassingen van wegen en aan het bieden van alternatieven voor de auto waarmee we weggebruikers stimuleren anders te reizen. Hinder beperken kunnen we niet alleen, daarvoor hebben we de medewerking van iedereen nodig, óók van de weggebruikers.

Flink pakket aan maatregelen

Voor minder hinder zetten we een flink pakket met verschillende maatregelen in. Vooral tijdens de afsluiting van 2 tot 3 weken in de zomer van 2023 en 2024. Om de doorstroming tijdens deze afsluitingen in de zomermaanden op peil te houden, moeten er op werkdagen namelijk 30.000 voertuigen per dag van de weg af. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat het verkeer tijdens deze totale afsluitingen van de tunnel zo goed mogelijk blijft doorstromen. Daarnaast treffen we ook maatregelen die mensen helpen om zoveel mogelijk te kiezen voor een alternatief zoals de fiets of reizen met het openbaar vervoer.

Het pakket aan maatregelen bestaat uit maatregelen⁵ als:

- inzet van omleidingen, aanpassingen van verkeerslichten en optimalisaties en tijdelijke aanpassingen van/aan bestaande wegen (met name N217 en A16)
- bergers stand-by zodat pech en ongelukken snel afgehandeld kunnen worden
- stimuleren en mogelijk maken van niet reizen bijvoorbeeld door thuis te werken. Of stimuleren dat werknemers en bezoekers per fiets of met het OV komen of samen reizen (bijvoorbeeld koppelen van collega's om te gaan carpoolen). Dit doen we onder andere door hierover afspraken te maken met werkgevers, ondernemers en organisatoren van evenementen

- uitbreiden P+R-locaties en parkeervoorzieningen voor fietsers zodat de overstap naar het openbaar vervoer makkelijker is
- slimmer plannen en organiseren van goederenvervoer, in overleg met bedrijven en logistieke organisaties
- mogelijk maken dat het openbaar vervoer (de lijndienst) tijdelijk door de Tweede Heinenoordtunnel kan⁶
- een aangepaste busdienstregeling. Bijvoorbeeld tussen Hoeksche Waard/Goeree-Overflakkee en Rotterdam/Barendrecht
- optimalisaties auto- en fietsponton, gratis fietsponton, vrijliggend fietspad Blaaksedijk
- Kiltunnel tolvrij (Rijkswaterstaat betaalt de tol);
- geven van reisinformatie
- communicatie onder andere om weggebruikers bewust te maken van de hinder en te stimuleren hun reisgedrag te veranderen

Doel van de maatregelen

Het doel van alle maatregelen is niet alleen om het verkeer zo goed mogelijk te laten doorstromen, maar ook om de extra reistijd - die zeker zal optreden - zo beperkt mogelijk te houden.

⁵ Zie ook de infographic op pagina 6.

⁶ Het gaat hier om bussen van de officiële lijndiensten. Taxi's, vervoer speciale doelgroepen en dergelijke mogen NIET door de Tweede Heinenoordtunnel.

De vertraging op de A16 willen we tijdens de afsluitingen van 2 tot 3 weken in de zomervakanties terugbrengen naar een vertraging die vergelijkbaar is met een vertraging op een normale werkdag buiten de zomervakantie.

Verkeer van de Hoeksche Waard dat omrijdt via de Kiltunnel moet op de N217 en de A17 rekening houden met een vertraging die kan oplopen tot een half uur. De daadwerkelijke vertragingen zijn afhankelijk van hoeveel weggebruikers een alternatief zoeken voor de auto. Elke rit die niet gemaakt wordt, draagt bij aan het verminderen van de extra reistijd op de omleidingen.

Tijdens de afsluitingen in de weekenden, waarbij de tunnel meestal in 1 rijrichting afgesloten is, moet het verkeer in de Hoeksche Waard - zeker op zaterdagmiddagen - ook rekening houden met extra reistijd. Dit bovenop de extra reistijd die omrijden via de Kiltunnel kost. Ook hier geldt, hoe meer weggebruikers hun reis anders maken of tijdstip aanpassen (reis uitstellen) hoe minder de extra reistijd is.

Minder hinder: een zaak van iedereen! Ook van u!

Naast de maatregelen die Rijkswaterstaat, de gemeente en de provincie treffen, kunt u zelf ook iets doen om de hinder te beperken. Denk vooraf na over een alternatief voor de auto zoals bus, trein of fiets. Bespreek met uw werkgever ook de mogelijkheden voor thuiswerken of flexibele werktijden. Plan zo min mogelijk afspraken tijdens de afsluitingen. En misschien is het een idee om uw vakantie te plannen in de periode dat we in de zomer werken aan de Heinenoordtunnel. Houd tijdens de renovatie ook de informatie rondom de werkzaamheden goed in de gaten. Ziet u bijvoorbeeld dat er hinder op uw route is? Stel uw reis dan uit of kies voor een alternatief.

‘Minder hinder is een zaak van en voor iedereen! Rijkswaterstaat kan dit niet alleen. Alleen door samen op te trekken, samen te werken en ons reisgedrag aan te passen kunnen we de hinder beperken.’

Sigurd Hauwert, senior beleidsadviseur mobiliteit
provincie Zuid-Holland

Bereikbaarheid: een gezamenlijke prestatie

Rijkswaterstaat stemt de planning van de verschillende renovaties in de regio zo goed mogelijk op elkaar af. Zorgen dat de Hoeksche Waard bereikbaar is en blijft, is een zaak van veel verschillende partijen. Rijkswaterstaat werkt daarom samen met verschillende gemeenten, de provincie Zuid-Holland en het waterschap Hollandse Delta. En we zijn in gesprek met het bedrijfsleven om tijdig tot passende maatregelen met/voor bedrijven en hun medewerkers en bezoekers te komen. En ook u als weggebruiker bent aan zet: alleen als tijdens de afsluitingen in de zomermaanden 30.000 weggebruikers per dag niet of anders gaan reizen blijft de hinder beperkt en de doorstroming nog enigszins op peil. Dit is vooral van belang voor degenen die geen alternatief hebben en de weg op moeten met de (vracht) auto. Denk aan vitale beroepen en bevoorrading van winkels en supermarkten.

4. Tips om hinder te beperken

De regio bereikbaar houden is een zaak van ons allemaal. Niet alleen tijdens de renovatie van de Heinenoordtunnel, of tijdens andere renovaties in de regio, zoals die van de Haringvlietbrug, maar ook op de lange(re) termijn. Zonder uw medewerking lukt het niet. Daarom hieronder 7 tips op een rijtje waarmee ook u de hinder tijdens afsluitingen kunt beperken en zo samen de regio zoveel mogelijk in beweging houden!

1 Bereid u goed voor

Zorg dat u weet wanneer er afsluitingen gepland staan en wat dat voor u betekent. Houd hier rekening mee met het plannen van afspraken. Weet wat voor u goede alternatieven zijn voor de auto. Niet reizen of reis uitstellen is misschien ook een mogelijkheid.

2 Kies voor de fiets of het OV

Misschien is fietsen een optie of kunt u van het openbaar vervoer gebruikmaken. Of misschien van een combinatie van beiden. Met maatregelen en acties stimuleren we het gebruik van alternatieven. Denk aan verbeteren fietspaden en overstappunten van fiets naar OV, bussen tijdelijk door de Tweede Heinenoordtunnel en gratis fietspont. Ook zullen we de routes van de bussen uitbreiden en aanpassen.

3 Werk als het kan thuis

Heeft u werk waarvoor u niet persé op kantoor hoeft te zijn? Praat dan met uw werkgever over de mogelijkheden om tijdens de werkzaamheden en afsluitingen thuis te werken, al is het maar een paar dagen in de week. Of stel voor, om de hinder te ontlopen, tijdelijk op een andere locatie te werken of een afspraak digitaal te doen in plaats van naar elkaar toe te gaan. Corona heeft ons geleerd dat er vaak meer mogelijk is dan we denken.

4 Plan uw vakantie of vrije dagen slim

De werkzaamheden die het meeste hinder opleveren, voeren we tijdens de zomervakanties uit. Speel hierop in door juist in die periodes uw vakantie of een aantal vrije dagen te plannen als dat mogelijk is!

5 Check files voor u vertrekt

Zijn er werkzaamheden maar moet u toch met de auto de weg op? Check dan vooraf reisinformatie- of navigatie-apps of vanAnaarBeter.nl voor de actuele omleidingen. Zo gaan we samen voor minder hinder!

6 Blijf op de hoogte

Op de website rijkswaterstaat.nl/renovatieheinenoordtunnel, via onze social media (Twitter @RWS_WNZ), nieuwsbrieven en via gemeenten, provincies houden we u op de hoogte over de voortgang van het project, de afsluitingen, de omleidingen en de maatregelen en de alternatieven.

7 Houd vol!

De regio bereikbaar houden is ook een doel voor de lange(re) termijn. Verschillende maatregelen zijn daarom structureel. Maar ook hier geldt, ze hebben vooral effect als we ons reisgedrag aanpassen. Dus al zijn er geen werkzaamheden, zijn de renovaties klaar, werk dan vaker thuis of pak eens wat vaker de fiets als het kan. Dan houden we regio ook in de toekomst in beweging.

Colofon

Het Bereikbaarheidsplan voor de renovatie van de Heinenoordtunnel is tot stand gekomen in overleg met de provincie Zuid-Holland, de gemeenten Hoeksche Waard, Barendrecht, Rotterdam, Goeree-Overflakkee, Drechtsteden en Nissewaard, het Havenbedrijf Rotterdam, Metropoolregio Rotterdam Den-Haag (MRDH), vervoerders en het Waterschap Hollandse Delta.

Fotografie: Paul van Baardwijk
Artist impressions: Syb van Breda & Co architects
Opmaak: Zandbeek

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

www.rijkswaterstaat.nl
0800 - 8002

juni2021 | GPO0621ZB139